

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.050/2019/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Tibold Ágnes előadó bíró

. Csesznok Judit Anna bíró

A felperes:

A felperes képviselője: Dr. Rónai Ferenc Rudolfné ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az alperesek képviselője: Dr. Szabadkai Ügyvédi Iroda ügyintéző:
dr. Szabadkai Tamás ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:
Székesfehérvári Törvényszék, 3.Pf.184/2018/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Székesfehérvári
Járásbíróság, 6.P.23.404/2017/8. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperes, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra -
800.000 (nyolcszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] Az I. rendű alperest a felperes és férje alapították 2008. május 28-án. Mindketten egyben az I. rendű alperes vezető tisztségviselői is voltak. Házasságukat 2015-ben a bíróság felbontotta. A felperes 2017. augusztus 23-án az ügyvezetői tisztségéről lemondott, ettől kezdve a felperes volt férje mellett az ügyvezetői tisztséget a felperes anyósa látta el. Az I. rendű alperes főtevékenysége italszolgáltatás.
- [2] A felperes volt házastársa 2017. szeptember 20-án elhunyt.
- [3] Az I. rendű alperes tulajdonát képezte egy a-i ingatlan. A felperes

anyósa mint ügyvezető által képviselt I. rendű alperes és a II. rendű alperes (az I. rendű alperes házastársa) 2017. október 4-én adásvételi szerződést kötöttek, amellyel az I. rendű alperes a II. rendű alperesre átruházta a fenti ingatlan 53/100 tulajdoni illetőségét, 8 millió Ft vételárért. A szerződésben rögzítették, hogy az I. rendű alperesnek a II. rendű alperes felé 8 millió Ft le nem járt esedékességű tartozása áll fenn. A II. rendű alperes elengedte az I. rendű alperes fenti tartozását az ingatlan tulajdoni hányadának megszerzése ellenében.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] A felperes keresetében az ingatlan adásvételi szerződés semmisségének megállapítását kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:115. §-a, 6:95. és 96. §-ai alapján. Az eredeti állapot helyreállítása címén kérte az ingatlanügyi hatóság megkeresését az I. rendű alperes tulajdonjogának visszaállítása érdekében.
- [5] Keresetében előadta, az ügyvezetői tisztségről való lemondását az motiválta, hogy a házasságuk megromlása után nem látott rá a cég ügyeire. Így utólag szerzett csak tudomást arról is, hogy az I. rendű alperes a köztartozásokat nem fizette, az adóhatóság a céget ezért 5.300.000 Ft megfizetésére kötelezte. Volt férjének törvényes örökösei a közös kiskorú gyermekeik. Törvényes képviselőjükben eljárva szerzett tudomást az ingatlan adásvételi szerződés megkötéséről és annak azon indokáról, hogy a cég tartozását a férje szülei fizették ki, amelyhez hitelt vettek fel. Ezen hitel visszafizetése a kamatokkal együtt teszi ki a 8 millió Ft-ot.
- [6] Az ügyvezető közeli hozzátartozójával kötött szerződést a Ptk. 3:115. § (2) bekezdése tiltja. Az ilyen eljárás sérti a jóerkölcset is, mert az ügyvezető a kft. vagyonát a közeli hozzátartozója javára csökkentette, így közvetve a kiskorú unokáit is megfosztotta a vagyonuktól. Az ingatlan értékesítésével az I. rendű alperes elesett az egyetlen bevételi forrását jelentő bérleti díjtól.
- [7] Az alperesek ellenkérelmükben a kereset elutasítását kérték. Állították, tévesen hivatkozik a felperes a Ptk. 3:115. §-ára, mert az I. rendű alperes főtevékenysége italszolgáltatás. Az ingatlan adásvétele nem esik a főtevékenység körébe. Az I. rendű alperes és nevében annak ügyvezetője a perbeli szerződést azért kötötte meg, hogy megakadályozza a társaság vagyonvesztését. Az adásvételi szerződés hiányában az adóhatóság a már folyamatban lévő végrehajtási eljárás keretében az ingatlant elárverezte volna. Sem a társaságot, sem a tulajdonosokat nem érte kár, ezért megalapozatlan a jóerkölcsebe ütközésre hivatkozás is.

Az első- és másodfokú ítélet

- [8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [9] Határozata indokolása szerint az ingatlan adásvételi szerződés nem

az I. rendű alperes főtevékenysége körébe tartozó ügylettípus, így nem ütközhet a Ptk. 3:115. § (2) bekezdésébe.

- [10] A felperes nem adott elő semmilyen indokot arra nézve, hogy miért ütközne a szerződés a jóerkölcsbe. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában az, hogy az adásvételi szerződést annak felei kötötték meg, többlettényállási elem nélkül nem minősül nyilvánvalóan jóerkölcsbe ütközőnek.
- [11] A felperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét annak helytálló indokaira utalással helybenhagyta.
- [12] Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, miszerint az ügyvezető nem a társaság főtevékenysége körébe tartozó szerződést kötött. Megalapozatlannak ítélte azt a fellebbezési hivatkozást, hogy a felperes keresetlevele tartalmazta a szerződés jóerkölcsbe ütköző jellegének megállapításához szükséges tényeket. Az általa előadottakból éppen arra lehetett következtetni, hogy a társaság részére nyújtott juttatás akadályozta meg az I. rendű alperes egyetlen vagyonának elárverezését, és ennek fejében szerezte meg a II. rendű alperes az ingatlan tulajdoni hányadát.
- [13] A másodfokú bíróság rögzítette, az alperes az érdemi ellenkérelmét valóban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 141. § (4) bekezdésébe ütköző módon terjesztette elő. Az ellenkérelem egy példányát a bíróság a felperes jogi képviselőjének a tárgyaláson adta át. A felperes jogi képviselője azonban - bár erre lehetősége lett volna - nem kért határidőt az arra való nyilatkozattételre, a tárgyalás bekezdésére történő figyelmeztetést követően sem, ezért a másodfokú bíróság nem találta jogszabálysértőnek azt, hogy az elsőfokú bíróság a tárgyalást berekesztette és a rendelkezésre álló adatok alapján döntött.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [14] A felperes felülvizsgálati kérelmében - tartalma szerint - a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetének helyt adó határozat hozatalát, másodlagosan a jogerős ítélet elsőfokú ítéletre is kiterjedő hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Anyagi jogszabálysértésként a Ptk. 3:188. § (2) bekezdésének, eljárási szabálysértésként az rPp. 221. § (1) bekezdésének, illetve 252. § (2) bekezdésének megsértését állította.
- [15] Előadta, a másodfokú bíróságnak lényeges eljárási szabálysértés miatt hatályon kívül kellett volna helyeznie az elsőfokú bíróság ítéletét, mert bár elfogadta, hogy az alperes az érdemi ellenkérelmét jogszabályba ütköző módon terjesztette elő, mégis a felperes terhére értékelte, hogy nem kért határidőt. A késve benyújtott irat maga az adásvételi szerződés volt, amelynek

megismerésére, az azzal kapcsolatos nyilatkozatai megtételére kérés nélkül is biztosítani kellett volna a felperes részére határidőt.

- [16] Lényeges eljárási szabálysértés továbbá, hogy a másodfokú bíróság nem tett eleget az indokolási kötelezettségének. Ítéletéből nem tűnik ki, miért mellőzte a fellebbezésben előadottak értékelését, azt, hogy miért nem tartotta alkalmazhatónak a Ptk. 3:188. § (2) bekezdésében foglaltakat és bírósági gyakorlatot, miért mellőzte a felperes ezzel kapcsolatos okfejtését, továbbá az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdésekről szóló 2/2010. (VI.28.) PK vélemény 4. pontjában foglaltakat.
- [17] A felperes hivatkozott arra is, mivel az italszolgáltatás tevékenységi kör kizárólag erre a célra kialakított ingatlanban folytatható, a vendéglő értékesítésével a főtevékenység folytatása sérült. A másodfokú eljárásban a tényállás nem változott, csak annyiban egészült ki, hogy az adásvételi szerződéssel kapcsolatos észrevételeit elő tudta adni. Hangsúlyozta, az ügyvezető tevékenysége ellentétes volt a Ptk. 3:112. § (2) bekezdésével. Ténykérdés továbbá, hogy az ügyvezető nem hívta össze a taggyűlést az adásvételi szerződés negkötését megelőzően, az adásvételi szerződés jóváhagyására nem került sor.
- [18] A jóérkölcsebe ütközés kapcsán előadta, az alperesek csak állították, hogy az árverés ki volt tűzve, azonban azt nem igazolták. A másodfokú bíróság ítélete említést sem tesz arról, hogy az adótartozás nem 8 millió Ft volt csak 5,3 millió, és a különbözettel a házastársak a saját javukra jutottak előnyhöz a társasággal szemben. Ezen tényeket a felperes a kereseti kérelmében is előadta.
- [19] Az alperesek ellenkérelmet nem terjesztettek elő.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [20] A Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [21] A Kúria egyetértett a jogerős ítéletben kifejtett azon állásponttal, hogy az adott esetben nem adott alapot az elsőfokú ítélet eljárási okból való hatályon kívül helyezésére az, hogy az elsőfokú bíróság az alperesek késve, a tárgyaláson előterjesztett ellenkérelmét és az általuk csatolt adásvételi szerződést csak a tárgyaláson tudta átadni a felperesnek. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a tárgyaláson sem a személyesen jelenlévő felperes, sem jogi képviselője nem kifogásolták az alperes eljárását, a tárgyalás berekesztésére történt figyelmeztetést követően nem kívántak további előadást tenni ezért nem volt akadálya a tárgyalás berekesztésének.
- [22] Az ítélet hatályon kívül helyezésével kapcsolatos egyes kérdésekről szóló 1/2014. (VI. 30.) PK vélemény értelmében lényeges eljárási szabálysértésre [Pp. 252. § (2) bekezdés] alapított hatályon kívül

helyezés akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen. Ez akkor állapítható meg, ha az adott eljárási szabálysértés a per érdemi eldöntésére kihatott, továbbá orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges. A másodfokú bíróság e körülményt az adásvételi szerződés tárgyaláson való kézbesítésével összefüggésben alappal nem látta megállapíthatónak az alábbiakra tekintettel.

- [23] A felperes a fellebbezésében a megismert adásvételi szerződés tartalmára hivatkozással annak keltét hangsúlyozta, azonban azt a fellebbezéséből nem lehet megállapítani, hogy az mennyiben támasztja alá a keresetében megjelölt jogszabálysértéseket [Ptk. 3:115. § (2) bekezdését és 6:95. és 96. §-ait], illetve a fellebbezésében először hivatkozott 3:188. §-ának megsértését. Azon fellebbezési előadásának, miszerint csak a szerződésből tudta meg, hogy a szerződés megkötését kölcsönügylet előzte meg, illetve hogy az I. rendű alperes nem tudott eleget tenni a fizetési kötelezettségeinek, ellentmondott a kereseti előadása. Aszerint a II. rendű alperes és felesége fizették ki az I. rendű alperes köztartozását bankkölcsön felvételével, amely miatt 8 millió Ft visszafizetési kötelezettségük keletkezett. Mindezek alapján nem volt eljárási akadálya annak, hogy a másodfokú bíróság érdemi határozatot hozzon.
- [24] A felperes arra helytállóan hivatkozott, hogy a jogerős ítélet indokolása részben hiányos, az maradéktalanul nem felel meg az rPp. 221. § (1) bekezdésében foglaltaknak. A másodfokú bíróság - bár ismertette a fellebbezés lényeges hivatkozásait és az alperesek ellenkérelmét - a jogerős ítélet arra nézve nem tartalmaz jogi indokolást, hogy miért nem vizsgálta a fellebbezésben először hivatkozott Ptk. 3:188. §-ának megsértését, illetve nem foglalt állást azon felperesi érveléssel kapcsolatban sem, hogy a szerződés létre nem jöttét a bíróságnak hivatalból is észlelnie kellett volna.
- [25] A Kúria kiemeli, az rPp. 275. § (3) bekezdéséből következik, a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését csak olyan eljárási szabálysértés alapozza meg, amelynek az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt. Ez abban az esetben állapítható meg, ha az eljárási szabálysértés hiányában más döntés meghozatalára kerülne, kerülhetne sor. A Kúria megítélése szerint az adott ügyben ennek feltételei nem állnak fenn. A keresetben megjelölt jogszabálysértések tekintetében a másodfokú bíróság döntésének indokait kifejtette, a felülvizsgálati kérelemben hiányolt indokolás pedig az ügy érdemét nem érintette az alábbiak szerint.
- [26] Az alperesek fellebbezési ellenkérelmében helytállóan hivatkoztak szerint a fellebbezésben új tény állítására, illetve új bizonyíték előadására akkor kerülhet sor, ha az új tény vagy az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, feltéve, hogy az - elbírálása esetén - reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. A felperes az elsőfokú eljárásban

nem hivatkozott arra, hogy a szerződés a taggyűlés jóváhagyásának hiányában nem jött létre. Bár a keresetében utalt arra, hogy az adásvételi szerződésről csak utóbb szerzett tudomást, de nem állította taggyűlési határozat hiányát, ezzel kapcsolatos tényelőadása, jogi okfejtése, kereseti kérelme nem volt. Előadásából nem szükségszerűen következik, hogy taggyűlés megtartására nem került sor, hiszen nem zárható ki, hogy nem szabályszerűen megtartott taggyűlésen döntés született. Ezért azon állítása, hogy taggyűlési határozatot nem hoztak a tárgybán új, nem bizonyított tényállításnak minősült annak előadása nélkül, hogy azt miért csak fellebbezésében tudta előterjeszteni.

- [27] A felperes a fellebbezésében azt is állította, hogy a 2/2010. PK vélemény alapján a bíróságnak a szerződés létre nem jöttét hivatalból kellett volna észlelnie. A PK vélemény hivatkozott 4. a) pontja szerint a bíróságnak csak a rendelkezésre álló bizonyítási anyag alapján tényként egyértelműen megállapítható, nyilvánvaló semmisséget kell hivatalból észlelnie. A semmisség megállapíthatósága érdekében a bíróság hivatalból bizonyítást nem folytathat le. Ugyanígy hivatalból észlelnie kell a bíróságnak azt is, ha a szerződés nem jött létre. Figyelemmel arra, hogy az adásvételi szerződés taggyűlési jóváhagyásával, illetve annak hiányával összefüggésben az elsőfokú eljárásban sem tényállítás, sem bizonyíték nem állt rendelkezésre, ezért az elsőfokú bíróság nem volt abban a helyzetben, hogy a rendelkezésre álló adatok alapján a Ptk. 3:318. § (2) bekezdésében írtak megsértése tárgyában állást foglaljon.
- [28] A 2/2010. PK vélemény 4. b) pontja értelmében a semmisség, a szerződés létre nem jöttének hivatalból történő észlelése a másodfokú eljárásban is kötelezettsége a bíróságnak, de csak akkor, ha az elsőfokú eljárás adataiból az ok fennállása egyértelműen megállapítható, ami az adott ügyben, a fentebb írtak szerint nem teljesült. A fellebbező fél által előadott új tény, vagy új bizonyíték figyelembevételével a semmisség akkor állapítható meg, ha fennállnak az rPp. 235. §-ának (1) bekezdésében foglalt feltételek. Ezen utóbbi feltétel fennállta sem állapítható meg, a felperes a felülvizsgálati kérelmében sem hivatkozott olyan körülményre, amely alátámasztaná, hogy az általa állított taggyűlési jóváhagyás hiányáról csak az elsőfokú ítélet meghozatala után szerzett a felperes tudomást.
- [29] A másodfokú bíróság ezért jogszabálysértés nélkül mellőzte a fellebbezésben előadott új hivatkozás és az annak alátámasztására felhívott bírói gyakorlat vizsgálatát.
- [30] A felperes a felülvizsgálati kérelmében megsértett jogszabályhelyként nem jelölte meg a Ptk. 6:95., illetve 96. §-át, emiatt, figyelemmel az rPp. 272. §-ában, valamint az azt értelmező, a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II.15.) PK véleményben írtakra, a Kúria nem volt abban a helyzetben, hogy állást foglaljon a jogerős ítélet szerződés nyilvánvaló jóerkölcsebe ütközése tárgyában elfoglalt

álláspontja tekintetében. Az ügyvezető Ptk. 3:112. § (2) bekezdésébe ütköző eljárása nem volt sem az elsőfokú, sem a másodfokú eljárás tárgya, ami annak a felülvizsgálati eljárásban való érdemi vizsgálatát szintén kizárta (KGD2017.119; BH2017.101).

- [31] Mindezek alapján a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [32] Az eredménytelen felülvizsgálati kérelemre tekintettel a felperes a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés és az rPp. 78. §-a alapján köteles az illetékeljegyzési folytán le nem rótt, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illeték állam javára történő megfizetésére. Az alpereseknek költségük nem merült fel.
- [33] Az ítélet elleni felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [34] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet az rPp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Budapest, 2019. november 26.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes sk. előadó bíró, Dr. Csesznok Judit Anna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő